Mindretallets i øvrigt meget beskedne Ønsker, der ogsaa har fundet deres Formulering ved Skoleforhandlingerne her og derfor blandt andet ad denne Vej er de tyske Forhandlere og derved den tyske og den preussiske Regering bekendte. Ved Bedømmelsen af disse Forhold tør man imidlertid vel ikke helt se bort fra den almindelige politiske Udvikling i det sidste Aar, hvor der blandt andet har været en meget langvarig preussisk Regeringskrise, og hvor de for hele Tysklands Stilling saa betydningsfulde Forhandlinger om en Garantiordning har fundet Sted.

I øvrigt vil jeg i denne Forbindelse indskrænke mig til i al Almindelighed at henvise til mine Udtalelser under Finanslovdebatten forrige Aar, som findes i Rigsdagstidende Sp. 853—55, idet jeg særlig fremhæver min Bemærkning om, at man „ved Forhandlingerne har indskrænket sig til at give og modtage Oplysninger, selv spørge og formulere Ønsker. En Opfyldelse eller Ikke-Opfyldelse af disse Ønsker er nu som før overladt til den enkelte Regerings spontane Beslutning.“ Det er her særlig paa Baggrund af de af de ærede Ordførere for Partiet Venstre og det konservative Folkeparti i samme Forbindelse fremsatte Udtalelser mit Indtryk, at Regeringens Stilling, saaledes som den var udtrykt i mine Udtalelser, havde samtlige Rigsdagspartiernes Tilslutning.

Maaske maa det være mig tilladt at gøre nogle Bemærkninger om et Spørgsmaal, som er af meget stor Betydning til Bedømmelsen af den mellemfolkelige Situation i Øjeblikket, og som den seneste Forbundsforsamling i Folkenes Forbund ganske særlig har henledet Opmærksomheden paa, nemlig den nyeste Tids Bevægelse for at tilvejebringe et omfattende Net af Voldgiftskonventioner paa Grundlag af de enkelte Staters Initiativ. Man kan sige, at der her igen knyttes Traade, som Verdenskrigen sønderbrød. Men der er alligevel en ejendommelig Forskel til Stede. Der er kommet mere Sammenhæng og System i Bevægelsen, og den knytter sig til de nye Tanker, som har fundet Udtryk i Pagten for Folkenes Forbund.

Pagten staar som bekendt paa det Standpunkt, at der er Grund til at sondre mellem forskellige Arter af internationale Tvistigheder. Nogle af disse er af overvejende juridisk Art, som f. Eks. Fortolkningen af en international Traktat. Andre er af fremtrædende politisk Karakter, f. Eks. Striden om Højhedsretten over et vist Omraade. Forbundspagtens System gaar nu ud paa, at der i alle Tilfælde skal være en Pligt for Staterne til at søge en Løsning ad fredelig Vej, forinden de griber til Krig. — Men denne Pligt gaar ikke ud paa at lade Sagen afgøre ved Voldgift eller Retskendelse. En saadan Fremgangsmaade anbefales alene med Hensyn til de juridiske Stridigheder. I øvrigt kan man opfylde Pligter ved at forelægge Sagen for Raadet, hvis Henstilling ikke i alle Tilfælde er bindende for Parterne.

Det store Fremskridt ligger altsaa i, at en fredelig Løsning i alle Tilfælde skal forsøges. Men bortset herfra var Pagtens System langtfra fyldestgørende. For de retlige Tvistigheders Vedkommende var der ikke foreskrevet nogen egentlig Pligt til at gaa til Voldgift. Og hvad de politiske Tvistigheder angaar, var der kun truffet en Ordning for de alvorligste Tilfælde, som kan føre til et Brud. Til Løsning af andre politiske Stridigheder var der ikke anvist nogen Fremgangsmaade. Og i de alvorlige Tilfælde, som skal forelægges Raadet, bestaar den Mulighed, at Raadets Medlemmer ikke kan blive enige, i hvilket Tilfælde Forsøget er strandet. Det samme gælder, hvis Striden angaar et Spørgsmaal, som alene hører under den ene Parts Myndighed.

De Forsøg, der hidtil er blevet gjort indenfor Forbundets egne Rammer paa at afhjælpe disse Mangler og udfylde disse Huller i Systemet, har ikke ført til noget større Resultat. Hvad de retlige Tvistigheder angaar, forsøgte man at komme et Skridt videre, da man oprettede den nye internationale Domstol i Haag. Ifølge Artikel 36 i denne Domstols Statut skulde nemlig Staterne straks ved en særlig Erklæring kunne forpligte sig til at anerkende Domstolens Afgørelser for bindende i alle retlige Tvistigheder. Men det er kun et Mindretal af Staterne, som straks ved Domstolens Oprettelse eller i de siden forløbne 5 Aar har vist Tilbøjelighed til at afgive en saadan Erklæring. — Med Hensyn til de politiske Stridigheder indbragtes fra norsk og svensk Side allerede i 1921 et Forslag om, at der i Forbindelse med Folkeforbundet skulde tilvejebringes Forligsnævn mellem de enkelte Stater til Behandling af saadanne Sager. Dette Forslag fandt imidlertid ikke Tilslutning i Forsamlingen, som i 1922 anbefalede Staterne at afslutte Overenskomster om Forelæggelse af Stridigheder for Forligsnævn, nedsat af dem selv. Den af Forsamlingen i 1924 udarbejdede Genferprotokol, der